

Nota reactie & commentaar

Voor voorwaarden zonnevelden en windmolens

De gemeente heeft inwoners, belangengroepen, agrariërs en ontwikkelaars op verschillende momenten betrokken bij het opstellen van de voorwaarden voor zonnevelden en windmolens. Meer hierover kunt u lezen in de bijlage over het participatieproces. In december hebben wij belangengroepen, ontwikkelaars, en agrariërs de concept voorwaarden gestuurd en gevraagd of zij hun mening over de voorwaarden willen geven. In deze nota leest u welke reacties de gemeente heeft ontvangen. Ook leest u wat wij met deze feedback hebben gedaan. Wij hebben alle respondenten een reactie gestuurd op hun feedback.

nummer	Respondent	Reactie	Commentaar
1.	De Groene Venen	<p>Wij stellen het erg op prijs dat u onze vereniging met uw bericht van 18 december 2019 in de gelegenheid stelt te reageren op de concept voorwaarden voor beleid voor zon en wind in de gemeente De Ronde Venen.</p> <p>Algemeen In het concept is de nodige aandacht besteed aan het formuleren van randvoorwaarden die de betrokkenheid en het draagvlak van omwonenden en belangenorganisaties mogelijk maken en faciliteren (procesparticipatie en financiële participatie). Ook wij hechten daaraan groot belang. Wij zien in de voorwaarden en kaders voor het vervolgtraject zoekgebieden echter graag meer randvoorwaarden die de impact van windmolens en zonnevelden op de kwaliteiten van het landschap beperken. Hieronder geven wij onze reactie per onderdeel van de concept beleidsnota.</p>	<p>Wij waarderen uw positieve reactie. Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.</p>
1.1	De Groene Venen	<p>In Hoofdstuk 2 onder “Initiatiefnemer voor zonnevelden en windmolens melden zich bij de gemeente” wordt gemeld dat de gemeente “vooralnog” geen aanvragen (voor realisatie) in behandeling neemt tot beleid is vastgesteld. Wij vragen ons af hoe wij dit tijdelijke voorbehoud moeten interpreteren.</p>	<p>Alle aanvragen en initiatieven moeten wachten op het raadsbesluit, waarin de gemeente de zoekgebieden vaststelt. Dat is naar verwachting najaar 2020. Daarna kunnen initiatieven van zon en wind in behandeling worden genomen. Voor een initiatiefvoorstel van raadsleden gelden de regels van de raad voor een raadsinitiatief.</p>
1.2	De Groene Venen	<p>Voorwaarde 4: Omwonenden tot max. 5 km kunnen mede-eigenaar worden. Wij bepleiten een ruimere norm.</p>	<p>Wat betreft uw opmerking over de omwonenden denken wij dat er een misverstand is. Alle inwoners van de gemeente De Ronde Venen kunnen mede-</p>

			eigenaar worden van zonnevelden en windmolens in de gemeente. Daarnaast kunnen omwonenden uit andere gemeenten die tot maximaal 5 km wonen van een zonneveld of windmolen, mede-eigenaar worden van dat initiatief.
1.3	De Groene Venen	Voorwaarde 5: Wij hebben behoefte aan een concretere norm voor omwonenden die kunnen delen in de winst.	Wij begrijpen de behoefte aan een concretere norm voor de lokale verdeling van de winst. Aangezien dit per project echter zal verschillen houden wij dit open.
1.4	De Groene Venen	Voorwaarde 12: Schade aan natuur moet worden gecompenseerd. Graag zien wij een nadere aanduiding van de wijze waarop.	Wij baseren ons bij deze voorwaarde op de huidige natuurwetgeving en hanteren de definitie van natuur die in die wetgeving wordt gebruikt. De mate en locatie van compensatie zal verschillen per situatie en is maatwerk.
1.5	De Groene Venen	Voorwaarde 13: naar analogie van het zoveel mogelijk beperken van impact op bedrijfsvoering van agrariërs bepleiten wij ook op te nemen dat zoveel mogelijk impact op natuurwaarden beperkt wordt.	Wij delen uw mening. Wij streven ernaar dat de impact van zonnevelden en windmolens op de natuur beperkt worden. Dit waarborgen wij in de voorwaarden 11, 16, 17 en 19.
1.6	De Groene Venen	Voorwaarde 14: hoe wordt bodemkwaliteit gedefinieerd en gemeten? Prima dat de ondergrond na afloop van het gebruik voor zon- of windenergie zonder sporen moet worden opgeleverd en geschikt is voor "een nieuwe functie".	Uw suggestie bij voorwaarde 14 is verwerkt. Het voorbeeld van de agrarische bestemming is verwijderd. De ontwikkeling van zonnevelden is nog zo nieuw dat wij niet kunnen refereren naar bestaande definities en meetmethoden rondom bodemkwaliteit.
1.7	De Groene Venen	Voorwaarde 14: Om in deze nota een agrarische functie als voorbeeld te noemen is wel erg vooruitlopen op de tijd. Het is waarschijnlijk veel meer voor de hand liggend om zo'n gebied t.z.t. in te richten als natuur. Het lijkt ons beter om in de nota helemaal geen voorbeeld te noemen.	Het klopt dat het moeilijk is vooruit te kijken naar de ruimtebehoefte over 20-25 jaar. Toch vinden we het van belang grondeigenaren nu al duidelijkheid te bieden.

1.8	De Groene Venen	Voorwaarde 16: de afstand van zonnevelden tot woningen/tuinen van min. 40 m vinden wij erg gering. Is het niet mogelijk transformatorhuisjes in het -open-landschap lager te maken dan 3 m? In ieder geval moeten zij landschappelijk ingepast worden. In verband met de impact op de bodemkwaliteit kan het ook noodzakelijk zijn een minimale paalhoogte vast te stellen.	We bekijken bij de beoordeling naar de afstand van zonnevelden tot bebouwing. Wettelijk is er geen minimum vastgelegd. We hebben wel een minimum willen stellen. Landschappelijke inpassing van transformatorhuisjes hebben we niet expliciet opgenomen omdat dit al in wet- en regelgeving is geregeld.
1.9	De Groene Venen	Voorwaarde 17: toevoegen bij "pesticiden en herbiciden": "schoonmaakmiddelen voor zonnepanelen".	17: Uw suggestie voor het toevoegen van schoonmaakmiddelen als verboden hebben wij overgenomen.
1.10	De Groene Venen	Voorwaarde 18: Wij hebben behoefte aan meer normatiek voor de mate waarin schade aan de bodem aanvaardbaar is. Meer of minder zon op de bodem heeft bijv. uiteenlopende effecten op de bodemkwaliteit.	De ontwikkeling van zonnevelden is nog zo nieuw dat wij niet kunnen refereren naar bestaande regelgeving rondom bodemkwaliteit. Als gemeente zullen wij erop toezien dat de bodemkwaliteit van een zo goed mogelijk niveau is. We nemen daarom geen regels op over meten van de e bodemkwaliteit. Wel willen we dat de initiatiefnemer duidelijk maakt welke maatregelen worden genomen om de kwaliteit van de bodem zo goed mogelijk in tact te houden.
1.11	De Groene Venen	Voorwaarde 19: DGV heeft omwille van de landschappelijke kwaliteiten een voorkeur voor geclusterde positionering van windmolens liefst op of nabij industrie- en/of bedrijventerreinen. Wij wijzen lijnopstellingen af omdat deze onnodig –nog meer-structuren zichtbaar maakt. Dit betekent ook dat wij in onderdeel 3 van B voor windmolens geen plaats zien langs infrastructuur.	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (waarin de fase zoekgebieden wordt besproken) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
1.12	De Groene Venen	B Kaders voor vervolgttraject zoekgebieden Uitgangspunt 2: wij zijn tegenstander van het kader dat reeds bij voorbaat bestaand beleid ter discussie	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B

		gesteld kan worden. Laat eerst maar eens onomstotelijk vaststaan dat het niet mogelijk is de gewenste energievraag op te lossen binnen de huidige wettelijke en beleidsmatige grenzen.	ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
1.13	De Groene Venen	Uitgangspunt 3: toevoegen plaatsing op en aan gebouwen	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
1.14	De Groene Venen	Uitgangspunt 4: de betekenis van de laatste zin is onbegrijpelijk.	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
1.15	De Groene Venen	Uitgangspunt 3: Wij bepleiten om dubbel ruimtegebruik voor alle initiatieven als een primaire eis te stellen, niet alleen bij agrarische gronden. 4, 5, 6 en 7: deze onderdelen beschrijven mogelijkheden, wenselijkheden (van de rol van de gemeente) en de resultaten van publieksenquêtes. Over welke enquêtes gaat het, hoe valide zijn deze? Hoe worden de resultaten gewogen? Er is geen keuze gemaakt, geen min of meer concreet kader in beschreven. Dit vraagt om nadere analyse en standpunten.	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
2.	JAC	Hoofdstuk 2: Wij zijn het eens met de voorwaarden die worden gesteld voor het plaatsen van zonnevelden en windmolens. Wel hebben wij nog een vraag en opmerking. In hoofdstuk 2 van de inleiding wordt benoemd dat windmolens 8 TJ opbrengen. Is dit per jaar, per levensduur? Aangezien de gemeente 1251 TJ nodig heeft, lijkt het ons anders over erg veel	Wij waarderen uw positieve reactie. De windmolens die in De Ronde Venen geplaatst kunnen worden wekken 27 TJ per jaar op. De 8 TJ die in het stuk genoemd worden gaat over kleine molens, zij wekken 8 TJ per jaar op. In de stukken hebben we wel de woorden 'per jaar' toegevoegd

		windmolens te gaan. Voor de duidelijkheid zal het fijn zijn als dit ook beschreven staat in de tekst.	om te verduidelijken dat het om opwek TJ per jaar gaat.
2.1	JAC	Daarnaast zijn wij blij met de voorwaarden die worden gesteld aan de procesparticipatie. Wij willen hierbij extra benadrukken dat een bepaald percentage van de omwonenden die ondervraagd worden of betrokken worden bestaat uit jongeren. Dit aangezien zij de huizeigenaren of huurders van de toekomst zijn en gemeente De Ronde Venen graag wil dat jongeren in de gemeente blijven wonen. Door jongeren te betrekken bij het participatieproces verwachten wij dat zij zich serieus genomen voelen en ook graag in onze gemeente willen blijven wonen. Op deze manier worden ook de belangen van verschillende bevolkingsgroepen meegenomen.	De gemeente vindt het belangrijk dat jongeren betrokken worden bij de energietransitie. Wij kunnen echter geen eisen stellen aan het percentage jongeren dat betrokken wordt bij een initiatief omdat het per wijk verschilt of en hoeveel jongeren er wonen. Bij procesparticipatie worden alle omwonenden van een initiatief gevraagd of zij mee willen denken over het initiatief. Dat aanbod geldt ook voor de jonge omwonenden.
3.	Energieke Rondeveners	De Energieke Rondeveners hebben met veel belangstelling de randvoorwaarden zon en wind besproken. Wij waarderen de zorgvuldige wijze waarop dit proces verder gestalte wordt gegeven. Wij kunnen ons vinden in het door u geformuleerde proces om tot aanwijzing van gebieden voor windmolens/zonneweiden in onze gemeente te komen.	Wij waarderen uw positieve reactie.
3.1	Energieke Rondeveners	Voorwaarde 4: Wij hechten er zeer aan dat bewoners bij de besluitvorming optimaal betrokken worden. Wij vinden dat een participatie in zon- en windprojecten van tenminste 50% een harde voorwaarde is voor verdere ontwikkeling. Wij zien 50% als ondergrens. Een participatie van 100%, zoals dat het geval is bij de projecten van Zon op de Rondevenen vinden wij nastrevenswaard.	De gemeente De Ronde Venen vindt lokaal eigendom in zonnevelden en windmolens ook van groot belang. We zien ook dat 50% lokaal eigendom niet altijd even makkelijk te organiseren is bij zon- en windinitiatieven. Desondanks stellen wij dit als voorwaarde. Wij zien namelijk in de rest van Nederland dat het mogelijk is om zonnevelden en windmolens te realiseren waarbij 50% of een groter deel in eigendom is van een lokale

			coöperatie of groep inwoners. Wij denken daarom dat het ook in De Ronde Venen mogelijk is. We brengen de eis voor 50% lokaal eigendom wel in lijn met het Klimaatakkoord door van initiatiefnemers te vragen dat zij 'streven naar' tenminste 50% lokaal eigendom, in plaats van dit te eisen.
3.2	Energieke Rondeveners	<p>Hoofdstuk 2: Onduidelijk is nog vanaf welke omvang u grootschalige zonneprojecten definieert. Is dat vanaf 500m2 of vanaf 5 ha?</p> <p>Dat is ons niet duidelijk geworden. En stelt u een grens aan de grootte van een dergelijk project</p>	Dit betrof een foutje, dat hebben we in tekst gecorrigeerd. De voorliggende voorwaarden gaan over zonnevelden binnen zoekgebieden. Er is geen bovengrens aan de grootte van het zonneveld. In praktijk zal het veelal gaan om initiatieven tussen de 5 en 50 hectare.
4.	Dorpsbelangen Baambrugge / Energiek Baambrugge	<p>Wij onderschrijven de geformuleerde doelstelling en willen graag meedenken in realisatie van de opgave. Dorpsbelangen Baambrugge is voor duurzame energie met zorgvuldige inpassing van windmolens en zonnepanelenvelden. Dorpsbelangen Baambrugge vindt het belangrijk om inwoners te betrekken bij alle stappen van het proces, ook bij de vaststelling van deze voorwaarden en de zoekgebieden.</p> <p>Dorpsbelangen Baambrugge adviseert DRV te blijven uitleggen waarom de transitie nodig is en waarom ook hier in De Ronde Venen. Dorpsbelangen Baambrugge steunt lokale energiecoöperaties, zodat lokaal eigendom goed, zorgvuldig en democratisch wordt georganiseerd.</p>	Dank voor uw reactie. Wij zullen ons blijven inzetten inwoners te blijven betrekken bij het opstellen van beleid en de uitvoering daarvan.
4.1	Dorpsbelangen Baambrugge / Energiek Baambrugge	Als toevoeging zijn wij van mening dat bij de voorwaarden ook een bepaling moet worden opgenomen over het zorgvuldig omgaan met de nabijheid van zonnepanelen en windmolens ten opzichte van cultuurhistorische elementen en rijksmonumenten. De Ronde venen, en daarin vooral Baambrugge en het stroomgebied van de Angstel,	U uit uw zorgen over de locatiekeuze van (met name) windmolens. De door u genoemde belangen komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.

		<p>heeft veel cultuurhistorische elementen zoals monumentale buitenhuizen en boerderijen van honderden jaren oud, die vaak zijn aangewezen als rijksmonument. De schoonheid van een rijksmonument komt pas tot uiting in haar natuurlijke omgeving, wat in deze regio een groen en open landschap is. De afstand tussen deze cultuurhistorische elementen en de molens en de zonnepanelen moet zodanig zijn dat er geen afbreuk gedaan wordt aan de schoonheid van deze cultuurhistorische elementen</p>	
5.	Spaar het Gein	<p>Spaar het Gein waardeert de gemeentelijke ambitie om binnen de eigen grenzen in 2040 klimaatneutraliteit te bereiken. Uitvoering van deze ambitie zal forse consequenties voor alle inwoners hebben, maar ook op onze leefomgeving. Met name steeds groter wordende windturbines hebben een gigantische impact, tot in de verre omtrek, op de beleving van het landschap. Zoals dat in de landelijke “Structuurvisie Windenergie op land” (Ministerie van Infrastructuur en Milieu en Ministerie van Economische Zaken, Maart 2014) is geformuleerd: met grote windturbines wordt het landschap “gedegradeerd tot bekrompen afmetingen”. Ook het Planbureau voor de leefomgeving heeft daar onlangs nog voor gewaarschuwd. Terecht hecht de gemeente er dus aan dat moet worden gestreefd naar zorgvuldige procedures en afwegingen. Voorkomen moet worden dat wat op het ene vlak wordt bereikt, op het andere wordt vernietigd.</p> <p>Opmerkingen bij ‘Inleiding’</p>	<p>U uit uw zorgen over de locatiekeuze van (met name) windmolens. De door u genoemde aspecten komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.</p>

		<p>Het besef een zorgvuldige inpassing moet plaatsvinden, lijkt aanwezig in de Inleiding. Op blz. 2, derde alinea, van de Concept-Voorwaarden wordt de indruk gewekt dat de randvoorwaarden mede betrekking hebben op ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Met name waar het betreft de inpassing van windturbines is daar echter weinig tot niets van terug te vinden in de randvoorwaarden. Spaar het Gein pleit ervoor randvoorwaarden op te nemen die blijk geven van het besef om niet alleen met natuur, maar ook met in onze gemeente aanwezig landschappelijk en cultuurhistorische waardevol agrarisch gebieden rekening te houden. Tijdens de 'tafelgesprekken' en de informatieavonden is steeds beklemtoond, ook zelfs door aanwezige energieproducenten, dat waardevol landschap moet worden ontzien. Ook de provincie Utrecht pleit daarvoor op blz. 72 van haar concept-ontwerp Omgevingsvisie van 17 december 2019: "We zoeken bij voorkeur naar locaties (...) waar de impact op onze aantrekkelijke en cultuurhistorisch waardevolle landschappen en de natuur relatief klein is."</p>	
5.1	Spaar het Gein	<p>Opmerkingen bij paragraaf 2 Wat zijn windmolens en zonnevelden?</p> <p>Opmerkelijk is dat er in de eerste alinea op blz. 4 wordt uitgegaan van de mogelijkheid tot plaatsing van windturbines van 175 meter (tiphoogte), op sommige plaatsen zelfs ook hoger, binnen onze gemeente. Dit terwijl artikel 2.2.4 van het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol bepaalt dat in het overgrote deel van onze gemeente (met uitzondering van het gebied ten zuidoosten van Wilnis) turbines met een ashoogte van meer dan 35 meter met het oog op de veiligheid voor</p>	<p>Het Luchthavenindelingsbesluit brengt beperkingen met zich mee. Zo geldt tot 146 meter tiphoogte een meldingsplicht. Daarboven is een molen slechts mogelijk met een verklaring van geen bezwaar van de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ILT). Wij hebben contact gehad met de ILT. Molens boven die hoogte zijn op voorhand niet uitgesloten en sluiten wij dus ook niet uit.</p> <p>De gemeente zelf legt geen restricties op de hoogte van windmolens en staat open voor hogere molens.</p>

		<p>het vliegverkeer niet zijn toegestaan behoudens een 'verklaring van geen bezwaar' door de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat:</p> <p>"1. Op de gronden die zijn aangewezen op de kaart in bijlage 6 bij dit besluit is geen vaste laserinstallatie toegestaan en geen windturbine die met de tiphoogte steekt door een vlak met een maatgevende toetshoogte zoals opgenomen in de in bijlage 4 opgenomen kaart, met een ashoogte van meer dan 35 meter, of in geval van plaatsing op een gebouw, met een tiphoogte van meer dan 5 meter dan wel meer dan 35 meter voor gebouw en tiphoogte tezamen. (...)</p> <p>4. In afwijking van het eerste lid is een vaste laserinstallatie of een windturbine, bedoeld in dat lid, toegestaan voor zover dit in overeenstemming is met een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 8.9 van de wet."</p> <p>Welke verwachting leeft er bij de gemeente dat initiatieven voor plaatsing van nieuwe turbines met een ashoogte van meer dan 35 m zo'n verklaring zullen krijgen? Waar is die verwachting op gebaseerd? Heeft daarover al overleg met de Inspectie plaatsgehad?</p>	<p>De betreffende zin is aangepast zodat dit duidelijker overkomt.</p>
5.2	Spaar het Gein	<p>Opmerkingen bij paragraaf 3 Hoe werkt de vergunningverlening</p> <p>De afgelopen maanden is de indruk gewekt dat de gemeente aan initiatiefnemers de eis zou stellen dat de bevolking/omwonenden tenminste 50% moesten kunnen profiteren van de opbrengst. Uit het conceptontwerp blijkt een gemeente een dergelijke eis</p>	<p>Wij onderschrijven het belang dat u hierin stelt maar wij kunnen slechts de huidige wetgeving als basis gebruiken. Door zelf actief een rol te pakken in de participatie binnen zoekgebieden sturen wij ook op lokaal eigendom.</p>

		momenteel helemaal niet kan stellen. Spaar het Gein vindt het niet aanvaardbaar dat procedures met of door initiatiefnemers worden gestart zolang dergelijke eisen niet waterdicht kunnen worden gesteld. Zet provincie en rijk maar onder druk om dit af te dwingen	
5.3	Spaar het Gein	Opmerkingen bij Deel A.2. Voorwaarden financiële participatie In deze paragraaf wordt het voorbehoud ten aanzien van de afdwingbaarheid van de eis inzake het laten profiteren van bevolking/omwonenden niet genoemd. Zie de opmerking hiervoor bij paragraaf 3.	De tekst is aangepast. Nu is opgenomen dat we streven naar ten minste 50% lokaal eigendom.
5.4	Spaar het Gein	Opmerkingen bij Deel A.4. Voorwaarden zonnevelden Aan zonnevelden in natuurgebied worden terecht beperkingen gesteld. Ook landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol landschap verdient echter bescherming. Spaar het Gein stelt een extra randvoorwaarde voor: “Zonnevelden dienen bij voorkeur niet te worden gerealiseerd in landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol, open agrarisch gebied. Een uitzondering kan worden gemaakt voor de (bezien vanuit de locatie van waaruit de openheid en de waarden worden beleefd, zoals vanaf de rivierdijken) vergelegen randen of uithoeken van dergelijke gebieden en dan bij voorkeur met gebruikmaking van lage zonnevelden.”	U uit uw zorgen over de locatiekeuze van zonnevelden. Dit komt aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.
5.5	Spaar het Gein	Opmerkingen bij Deel A.5. Voorwaarden windmolens Spaar het Gein stelt een extra randvoorwaarde voor: “Windturbines dienen niet te worden gerealiseerd in landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol, open agrarisch gebied, wanneer hierdoor een substantiële inbreuk wordt gemaakt op de bestaande verhoudingen in het landschap, gezien vanuit de	U uit uw zorgen over de locatiekeuze van windmolens. Dit komt aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.

		plekken van waaruit de openheid en de waarden worden beleefd.”	
5.6	Spaar het Gein	Opmerkingen bij Deel B. Kaders voor vervolgtraject zoekgebieden In het 2e kader wordt plaatsing van windmolens en zonnevelden in onder meer gebieden die behoren tot de Stelling van Amsterdam, niet uitgesloten. Spaar het Gein meent dat dit een te vergaande tegemoetkoming is en bepleit het tegendeel.	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
6.	Coöperatie Veenwind	Wij willen graag reageren op de conceptnota over de Randvoorwaarden voor wind- en zon. Over het algemeen vinden we het een prima stuk waaruit af te leiden is dat de gemeente DRV serieus werk wil maken van de lokale opwek van schone CO2-vrije energie. Fijn dat we de gelegenheid hebben gekregen om te kunnen reageren op de tekst. In de praktijk zal elk energieproject zich bevinden in een andere omgeving in een specifiek krachtenveld qua omwonenden, draagvlak, nabijheid van huizen etc. Daarom zou het goed zijn zoveel mogelijk in een later stadium van een specifiek project exact af te kunnen spreken aan welke eisen er voldaan moet worden.	Dat is precies het gebiedsproces dat wij voor ogen hebben na vaststelling van de zoekgebieden.
6.1	Coöperatie Veenwind	In dat licht is het beter als de gemeente niet de regels van Schiphol als maatgevend beschouwd. Hogere molens dan 175 meter tiphoogte zijn ook denkbaar en moeten zeker niet uitgesloten worden.	De gemeente zelf legt geen restricties op de hoogte van windmolens en staan open voor hogere molens. We dienen wel rekening te houden met regelgeving van Schiphol. De betreffende zin is aangepast zodat dit duidelijker overkomt.
6.2	Coöperatie Veenwind	4. Lokaal eigendom Lokaal eigendom zou volgens Veenwind al geregeld moeten zijn bij het in behandeling nemen van een	Hoe eerder lokaal eigendom is geregeld hoe liever het ons is. Echter ook inwoners hebben de tijd nog zich te informeren en organiseren. Daarnaast heeft

		aanvraag van wijziging van het bestemmingsplan door de gemeente. Zeggenschap van de lokale inwoners is voor ons heel belangrijk. Daarnaast zorgen we zo dat van een eventuele waardesprong van een project de opbrengst ook lokaal meetellen kan.	de gemeente in de eerste fase nog geen formele positie en kan een eigendomsverdeling niet voorschrijven. In de voorwaarden hebben we wel het moment dat het lokaal eigendom uiterlijk geregeld moet zijn iets naar voren geschoven Dat is nu bij vergunningverlening. Er stond bij financial close, wat pas daarna plaatsvindt.
6.3	Coöperatie Veenwind	De regels over hoe en hoeveel maximaal te investeren door inwoners zijn wat ons betreft specifiek terrein waarover een energie coöperatie zelf zou kunnen beslissen. Een coöperatie is per definitie open en democratisch ingericht en daarmee is er een grote kans dat er besluiten vallen die breed gedragen worden.	Naar aanleiding van uw feedback hebben wij dit veranderd en hebben wij het voorbeeldbedrag verwijderd. Van belang is dat de zeggenschap goed verdeeld is. In het geval van een coöperatie bijvoorbeeld door ieder lid een even zware stem te geven.
6.4	Coöperatie Veenwind	Wat betreft de regierol van de gemeente bij de procesparticipatie t.a.v. de zoekgebieden pleiten wij voor een brede campagne, waarin informatie maximaal wordt gedeeld, inwoners een goed inzicht kunnen krijgen in landschappelijke consequenties, en de inwoners verschillende kansen en manieren aangeboden krijgen om betrokken te worden in dat proces. Hier is gezien het ingrijpende karakter van vooral een windpark grote behoefte aan. Wij kunnen eventueel helpen door externe partijen voor te stellen die het participatieproces op de zoekgebieden kunnen initiëren.	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
6.5	Coöperatie Veenwind	Specifieke opmerkingen pag 3: als begrip toevoegen: energie coöperatie-organisatie voor opwek van lokale schone energie voor- en door inwoners	Deze suggestie hebben wij niet overgenomen omdat de term energie coöperatie nauwelijks voorkomt in de beleidsnota
6.6	Coöperatie Veenwind	pag 4:	De gemeente zelf legt geen restricties op de hoogte van windmolens en staan open voor hogere

		liever geen technische gegevens opnemen, die veranderen voortdurend, beter niet de richtlijnen van Schiphol overnemen als maatgevend binnen de gemeente	molens. We dienen wel rekening te houden met regelgeving van Schiphol. De betreffende zin is aangepast zodat dit duidelijker overkomt.
6.7	Coöperatie Veenwind	pag 9, punt 4: aandeel lokaal eigendom toetsen bij het indienen van een initiatief bij de gemeente. Het aantal van 25 inwoners als minimum vinden wij erg laag, maar belangrijker is dat zo'n initiatief zich openstelt voor alle inwoners die willen toetreden.	Het openstellen voor inwoners hebben we opgenomen in de tekst.
6.8	Coöperatie Veenwind	punt 5: (tekstueel voorstel) vervang 'zij die over veel geld beschikken' door 'zij die investeren' (iets neutraler) er is geen verband tussen zeggenschap en investering door inwoners, elk lid van een e-coöp. heeft een stem in de ALV, de e-coöp. is mede-eigenaar in een project bv een maximum bedrag voor investeringen vinden wij ook wenselijk maar regelen dat liever intern	De tekst is veranderd waardoor deze opmerking niet meer van toepassing is. Het klopt dat er niet altijd een verband is tussen investeren en zeggenschap. In voorwaarde 5 worden vormen van financiële participatie genoemd waarbij inwoners geen zeggenschap krijgen.
6.9	Coöperatie Veenwind	punt 12: natuur kan misschien ook buiten de gemeente gecompenseerd worden?	De mate en locatie van compensatie zal verschillen per situatie en is maatwerk maar moet in principe binnen de gemeente gecompenseerd worden
6.10	Coöperatie Veenwind	punt 14: de reservering op een derdenrekening lijkt ons vrij ongebruikelijk, dit kan ook op de balans staan in een project bv als een reservering voor de beëindiging van een project.	Om te garanderen dat zonnevelden en windmolens na hun levensduur weer opgeruimd worden vragen wij dat hiervoor geld gereserveerd wordt.
6.11	Coöperatie Veenwind	Punt 14: de bepaling dat een terrein geschikt moet worden voor een eventuele nieuwe functie lijkt niet eenvoudig te realiseren, welk doel wordt hier beoogd? Terugbrengen in oorspronkelijke staat lijkt ons normaal.	We hebben bij deze voorwaarde uw suggestie overgenomen wat betreft het terugbrengen van de grond in zijn oorspronkelijke staat, in plaats van het herstellen van de grond voor een nieuwe functie.

6.12	Coöperatie Veenwind	pag 13, punt 16: positionering van zonnepanelen in de kavelrichting is echt niet altijd werkbaar	De gemeente hecht groot belang aan een juiste inpassing van zonnevelden in het landschap. Daarom hebben wij in de voorwaarden opgenomen dat het belangrijker is dat zonnepalen aansluiten bij de kavelrichting of andere lijnen in het landschap dan de optimale positie t.o.v. de zon. Dit kan gezien worden als een van de manieren waarop landschappelijke inpassing plaats kan vinden. De zin is verplaatst om duidelijker te laten zien dat dit een van de manieren is.
6.13	Coöperatie Veenwind	pag 15, punt 19: Voorkomen van slachtoffers is onmogelijk, wek hier geen valse verwachtingen mee. Zet het aantal slachtoffers ook in perspectief: hoogspanningsmasten, hoge gebouwen, verkeer en huiskatten maken veel meer slachtoffers dan windmolens. Bovendien is dit provinciaal geregeld in de wet milieubeheer. Beter geen extra lokale eisen stellen. Die materie is al ingewikkeld genoeg.	Zoveel mogelijk beperken van schade door windmolens vinden wij belangrijk. Daarom willen wij hier voorwaarden aan stellen. Zoals in de beleidsnota te zien is vallen we daarbij vooral terug op al bestaande wet- en regelgeving.
6.14	Coöperatie Veenwind	pag 17: voorstel tekstueel: 1. Technische en financiële argumenten zijn niet leidend in de keuze voor zoekgebieden. vervang 'niet' door 'minder'.	Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.
7.	Ontwikkelaar 1	Het viel me op dat het concept van een buurtmolen kort wordt genoemd in de inleiding maar verder in de plannen eigenlijk niet aan de orde komt. Worden daar nog aparte voorwaarden voor geformuleerd of gelden voor buurtmolens de algemene wind- voorwaarden?	De voorwaarden gelden ook voor buurtmolens. Voor de helderheid hebben wij de term buurtmolen verwijderd uit de voorwaarden en vooral uitgelegd voor welke groottes de voorwaarden gelden. De voorwaarden gelden voor alle molens met een ashoogte hoger dan 20 meter.

8.	Ontwikkelaar 2	Mijn grootste bezwaar is de verhouding tussen Deel A en Deel B. Je stelt in deel A 'wat niet mag en wat moet' en biedt nauwelijks/beperkte hulp vanuit de gemeente. Vervolgens benoem je in deel B een enorme opgave. Dat lijkt me een lastige spagaat.	Wij begrijpen uw reactie. Het is echter de verantwoordelijkheid van gemeente om kaders te stellen. Juist door het stellen van voorwaarden en onze rol te pakken bij participatie proberen wij de ontwikkeling van duurzame opwek mogelijk te maken.
9.	Ontwikkelaar 3	Ik moet zeggen dat er een doordacht beleid ligt, met name zoeken naar gebieden die een "lagere" waarde hebben is ook wat wij terug horen van grondeigenaren. Wel wordt dit gezien als een langdurig proces, met name de laatste ruilverkavelingsactie heeft behoorlijk wat tijd in beslag genomen en dat is dan ook wel een vrees die leeft. Hebben we die tijd nog wel? En hoe verhoudt zich dit tot de snelheid die de gemeente wil maken?	Wij waarderen uw positieve reactie. De gemeente moet inderdaad snelheid maken om in 2040 klimaatneutraal te kunnen zijn. Het ruilen van kavels kan ervoor zorgen dat de ontwikkeling van een initiatief langer duurt. We vinden het echter ook belangrijk dat agrariërs een toekomstbestendige bedrijfsvoering kunnen behouden. Daarom vragen we initiatiefnemers middels deze voorwaarde toch om hier extra tijd in te steken.
9.1	Ontwikkelaar 3	Ontwikkelaar 3 ziet participatie in het proces als voorwaarde om draagvlak voor een project te creëren. Wij realiseren ons terdege dat wij als ontwikkelaar "in den vreemde zijn" en dat de bijdrage van een zonnepark groter moet zijn dan alleen duurzaam opgewekte energie. Echter het risico wat wordt gecreëerd door de eis om voor ten minste 50% aan lokaal eigenaarschap te organiseren is aanzienlijk. Met name voor de financierbaarheid van zon-PV projecten voorzien wij hier grote problemen. Het verkrijgen van financiële middelen voor het eigen vermogen voor energie-coöperaties, omwonenden en andere maatschappelijke partijen is een aanzienlijke opgave die eerder vertraging dan versnelling in de transitie geeft.	We begrijpen dat 50% lokaal eigendom niet altijd even gemakkelijk te organiseren zal zijn bij zon- en windinitiatieven. Desondanks stellen wij dit als voorwaarde. Wij zien namelijk in de rest van Nederland dat het mogelijk is om zonnevelden en windmolens te realiseren waarbij 50% of een groter deel in eigendom is van een lokale coöperatie of groep inwoners. Wij denken daarom dat het ook in De Ronde Venen mogelijk is. We brengen de eis voor 50% lokaal eigendom wel in lijn met het Klimaatakkoord door van initiatiefnemers te vragen dat zij 'streven naar' tenminste 50% lokaal eigendom, in plaats van dit te eisen. Bovendien kan 50% lokaal eigendom deels gefinancierd worden met vreemd vermogen. Het is

		<p>Tevens is het benodigde financiële vermogen in relatie tot de ambitie van de gemeente dermate groot, dat wij de kans klein achten dat financiële instellingen de benodigde gunstige voorwaarden (groenfinanciering e.d.) van toepassing kunnen laten zijn bij deze partijen.</p> <p>Om aan 50% participatie te kunnen voldoen heeft het sterk onze voorkeur om een mix van activiteiten te laten plaats vinden zoals beschreven in de participatiewaaijer en de eis van minimaal 50% eigenaarschap te harmoniseren met wat er is afgesproken in het klimaatakkoord (streven naar...).</p>	niet onze voorwaarde dat dit met eigen vermogen van inwoners gebeurt.
10.	Ontwikkelaar 4	<p>Onze algemene indruk is dat er een gedegen proces is doorlopen en dat de concept-voorwaarden goed doordacht zijn. De verschillende onderdelen van het beleid vormen een samenhangend geheel.</p> <p>De aandacht voor lokaal eigendom en het betrekken van de omgeving vinden wij een goede zaak. Dit past in de visie die onze organisatie heeft op de energietransitie.</p>	Wij waarderen uw positieve reactie. Wij delen uw mening over lokaal eigendom en het betrekken van de omgeving.
10.1	Ontwikkelaar 4	Verder worden de termen windmolen, windmolens, windmolen(s) en windpark door elkaar heen gebruikt. Graag zouden we hier een meer eenduidige lijn in terug zien.	Naar aanleiding van uw reactie hebben wij meer eenduidigheid aangebracht door alleen de termen windmolen en windmolens te gebruiken.
10.2	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 4</p> <p>Aangegeven wordt dat voor een groot deel van de gemeente mogelijk een maximale tiphoogte van 175 meter geldt, als gevolg van regelgeving rondom Schiphol. Deze redentatie begrijpen wij, maar de uitwerking ervan in de praktijk is iets anders. Er gelden inderdaad bepaalde hoogtebeperkingen</p>	De gemeente zelf legt geen restricties op de hoogte van windmolens en staan open voor hogere molens. We dienen wel rekening te houden met regelgeving van Schiphol. De betreffende zin is aangepast zodat dit duidelijker overkomt.

		<p>rondom Schiphol, die naarmate je dichterbij Schiphol komt, steeds lager worden. Deze hoogtebeperkingen zijn daarmee niet in de hele gemeente hetzelfde en daarnaast is het een toetshoogte. Dit betekent dat er toestemming moet zijn van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) om hoger dan deze toetshoogte te bouwen. Onze ervaring is dat de ILT vaak constructief meedenkt in dit soort situaties en regelmatig toestemming geeft voor hogere bouwhoogtes. Ons voorstel is om, daar waar van toepassing, een positieve toets van het ILT als voorwaarde in het beleid op te nemen en de maximale tiphoogte van 175 meter te laten vervallen. De 175 meter varieert namelijk binnen de gemeente en dit getal kan een eigen leven gaan leiden. Mensen kunnen de verwachting krijgen dat niet hoger dan 175 meter gebouwd kan worden, terwijl met toestemming van ILT dit wel het geval is.</p>	
10.3	Ontwikkelaar 4	<p>Verder zijn wij blij te horen dat de gemeente in overleg is met Stedin om de netcapaciteit te vergroten en horen wij het graag als hier nieuws over is.</p>	<p>Wij hebben regelmatig contact met Stedin en zullen ontwikkelingen melden via onze nieuwsbrief.</p>
10.4	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 5 4. Lokaal eigendom Onderaan deze pagina gaat het over de afdwingbaarheid van lokaal eigendom. Vanuit onze coöperatieve achtergrond vinden wij het heel belangrijk dat duurzame energieprojecten in lokaal eigendom ontwikkeld worden. Zo komen lusten terecht bij omwonenden.</p>	<p>Wij delen uw mening.</p>
10.5	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 7 Punt 3 stelt dat de gemeente toetst of voldoende participatie heeft plaatsgevonden. Dat lijkt ons goed, maar wij vinden dit wel laat in het proces. Ons advies hangt samen met punt 2. Daarin staat dat de</p>	<p>Wij hebben uw suggestie overgenomen.</p>

		<p>initiatiefnemer een participatieplan maakt en dit afstemt met de gemeente. Wij adviseren dat gedurende het traject de gemeente afstemt met de initiatiefnemer of het participatieplan voldoende wordt uitgevoerd. De formele toets kan dan bij vergunningaanvraag gedaan worden, maar op die manier heeft de initiatiefnemer daarvoor al een indicatie van hoe die toets zal uitvallen.</p>	
10.6	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 9 Onder punt 4 wordt gekeken naar lokaal eigendom. Het is niet helemaal duidelijk op welke wijze lokale grondeigenaren ook meetellen als lokaal eigendom. Het lijkt ons vanzelfsprekend dat de participatie van grondeigenaren ook onder lokaal eigendom valt. Tot in welke mate dat tot een afwijkende verdeling zou moeten leiden tussen enerzijds de initiatiefnemer en anderzijds bijvoorbeeld een energiecoöperatie, is wat ons betreft onderwerp van gesprek met de gemeente en de lokale energiecoöperatie.</p>	<p>Grondeigenaren mogen investeren in een initiatief maar dat telt niet mee voor het aandeel lokaal eigendom. Onder lokaal eigendom verstaan wij dat inwoners van gemeente De Ronde Venen en/of omwonenden op maximaal 5 km van het initiatief uit andere gemeenten mede-eigenaar zijn.</p>
10.7	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 10 Onder punt 6 staat in de laatste zin dat het afsluiten van een exploitatieovereenkomst een voorwaarde is voor het verlenen van ruimtelijke medewerking. Gebruikelijk is dat dit later in het proces gebeurt, namelijk bij vergunningverlening.</p>	<p>Het gaat hier inderdaad om een foutje. Bij deze voorwaarde had i.p.v. exploitatieovereenkomst anterieure overeenkomst moeten staan. Dit is aangepast.</p>
10.8	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 11 Punt 9 roept bij ons vragen op. We snappen niet wat er precies wordt bedoeld en wat de gedachte erachter is.</p>	<p>Naar aanleiding van uw reactie hebben wij deze passage verduidelijkt.</p>
10.9	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 11</p>	<p>Wij waarderen uw positieve reactie.</p>

		Punt 10 is iets waar wij volledig achter staan en dit is de standaard werkwijze van onze organisatie bij alle windprojecten.	
10.10	Ontwikkelaar 4	Pagina 11 Punt 12 spreekt van compensatie voor alle schade aan de natuur. Het is niet duidelijk wat onder natuur wordt verstaan en wanneer men spreekt van schade. De wetgeving biedt duidelijke kaders hiervoor, wij zijn dan ook voorstander van gebruik van die wetgeving. Wij voorzien dat het vragen van extra compensatie tot lange discussies leidt over wanneer er natuurschade plaatsvindt en welke schade wel of niet gecompenseerd moet worden. Samenvattend leidt het tot veel discussie voor relatief weinig extra natuur. Wij raden daarom sterk aan vast te houden aan de wettelijke normen.	Wij baseren ons bij deze voorwaarde op de huidige natuurwetgeving en hanteren de definitie van natuur die in die wetgeving wordt gebruikt. De mate en locatie van compensatie zal verschillen per situatie en is maatwerk.
10.11	Ontwikkelaar 4	Pagina 12 We hebben begrip voor de gedachte dat alle sporen verwijderd moeten worden. Tegelijkertijd zitten er een aantal praktische haken en ogen aan. Ten eerste dat het gedeeltelijk gaat om kapitaalvernietiging, bij bijvoorbeeld verwijdering van kabels die nog op een later moment hergebruikt kunnen worden, met name diegene tussen het windpark en het onderstation. Ten tweede geeft het ook extra overlast aan omwonenden, door saneringswerkzaamheden. Gebruikelijk is in de windsector om tot 1,5 meter onder het maaiveld weg te halen en alles wat dieper ligt te laten zitten. Dit gangbare gebruik zouden we dan ook graag terugzien in het beleid.	Wij spreken hier niet zozeer over het verwijderen van kabels. Essentieel is dat na ontmanteling van een zonneveld of windmolen de grond weer bruikbaar is voor andere bestemmingen.
10.12	Ontwikkelaar 4	Pagina 12 Verder wordt gesproken over een gereserveerd bedrag op een derdenrekening om de sanering te	Om te garanderen dat zonnevelden en windmolens na hun levensduur weer opgeruimd worden vragen wij dat hiervoor geld gereserveerd wordt. Zodat ook

		<p>financieren. We snappen dat dit voorgesteld wordt, namelijk om te garanderen dat de sanering plaatsvindt. Het is echter ook een zeer duur voorstel, omdat gedurende de exploitatie (15 tot 25 jaar) 'dood' geld gereserveerd moet worden. Wij zijn voorstander van het opnemen van een saneringsplicht in de vergunning. Het reserveren van geld is onwenselijk en duur.</p>	<p>in geval van faillissement van de eigenaar een zonneveld of windmolen opgeruimd wordt.</p>
10.13	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 15 Punt 19 spreekt van een stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen. De wetgeving, zoals de Wet natuurbescherming, biedt verschillende handvatten om vogels en vleermuizen te beschermen, die bereiken wat punt 19 beoogt. Naar ons inzicht is punt 19 een dubbeling met bestaande wetgeving en kan daarom vervallen. Mocht bedoeld worden op extra bescherming bovenop de wettelijke normen, dan geldt hiervoor hetzelfde betoog als onder punt 12. Waarbij een aanvullende stilstandvoorziening al gauw tot hoge kosten leidt, omdat dit direct ingrijpt op de productie van duurzame energie en de inkomsten voor het windpark. Die bovenwettelijk maatregelen zullen dan betaald moeten worden uit het omgevingsfonds, waardoor er voor andere doeleinden minder overblijft. Onze organisatie zorgt altijd voor een omgevingsfonds, met als minimum de uitvoering van de NWEA-gedragscode waaraan wij ons gecommitteerd hebben. Hierin staat dat voor elke MegaWatt-uur 0,50 euro in een omgevingsfonds wordt gestort, waarmee omwonenden projecten kunnen starten die de leefbaarheid verbeteren.</p>	<p>We houden hier de huidige wetgeving aan. Ondanks dat de wetgeving hier (deels) al in voorziet behouden we voorwaarde 19 om te benadrukken welk belang de gemeente hieraan hecht.</p>

10.14	Ontwikkelaar 4	<p>Pagina 16 deel B</p> <p>Onder punt 2 wordt gesproken over de opgave voor zonnevelden en dat die zo'n omvang heeft, dat gerechtvaardigd is om bestaand beleid ter discussie te stellen om een nieuwe belangenafweging te maken. De gezamenlijke opgave van zon en wind van 1.251 TJ is wat ons betreft van zo'n omvang, dat een nieuwe belangenafweging ook nodig is rondom beleid dat raakt aan windenergie.</p> <p>We hopen met bovenstaande reactie u voldoende input te hebben gegeven om het beleid verder af te ronden. We blijven graag in het verdere proces betrokken en op de hoogte van de ontwikkelingen. Wij wensen u succes met het proces.</p>	<p>Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.</p>
11.	Ontwikkelaar 4	<p>Op 18 december jl. hebben wij de concept voorwaarden ontvangen. Hartelijk dank hiervoor. Goed te zien dat de gemeente serieus aan de slag is met de doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn. Ook binnen de gemeente Ronde Venen ziet onze organisatie mogelijkheden voor initiatiefnemers om duurzame energieprojecten te realiseren, hiervoor heeft onze organisatie diverse malen contact gehad met de gemeente. Bij de ontwikkeling wordt bij voorkeur een nauwe en gelijkwaardige samenwerking met lokale energiecoöperaties gezocht om lokale participatie optimaal in te vullen. Dit aandachtspunt is ook goed te lezen in de concept voorwaarden.</p>	<p>Wij waarderen uw positieve reactie en delen uw visie op lokale samenwerking.</p>
11.1	Ontwikkelaar 4	<p>4. Initiatiefnemer organiseert voor ten minste 50% lokaal eigendom</p> <p>Lokaal eigendom is een goede manier om omwonenden te betrekken bij de energietransitie en mee te laten profiteren van de baten van een</p>	<p>We begrijpen dat 50% lokaal eigendom niet altijd even gemakkelijk te organiseren zal zijn bij zon- en windinitiatieven. Desondanks stellen wij dit als voorwaarde. Wij zien namelijk in de rest van Nederland dat het mogelijk is om zonnevelden en</p>

		<p>hernieuwbaar energieproject. Als omwonenden binnen een straal van 5km mede-eigenaar zijn, zal dit bijdragen aan het gevoel van “ons eigen park”. Echter, onzeker is de belangstelling en animo voor dit mede-eigenaarschap. De inbreng van vermogen met het bijbehorende risico is niet voor iedereen mogelijk of interessant. Het is daarom aan te bevelen dit als een inspanningsverplichting op te nemen in de voorwaarden in plaats van een verplichting van minimaal 50% lokaal eigendom. Dit voorkomt mogelijk ook schijnconstructies van enkel participaties van buiten de gemeente om zo aan de voorwaarden te kunnen voldoen.</p>	<p>windmolens te realiseren waarbij 50% of een groter deel in eigendom is van een lokale coöperatie of groep inwoners. Wij denken daarom dat het ook in De Ronde Venen mogelijk is. We brengen de eis voor 50% lokaal eigendom wel in lijn met het Klimaatakkoord door van initiatiefnemers te vragen dat zij ‘streven naar’ tenminste 50% lokaal eigendom, in plaats van dit te eisen.</p>
	Ontwikkelaar 4	<p>19. Windmolens moeten tijdelijk worden stilgezet als vogels langs trekken of als vleermuizen hoog vliegen Deze voorwaarden is ruim geformuleerd. Onzekerheid in de productie van windturbines heeft een grote impact op de haalbaarheid en financierbaarheid van windparken. Het is aan te bevelen aan te sluiten bij de bestaande natuurwetgeving in Nederland. De voorwaarde zou gesteld kunnen worden dat een goed natuuronderzoek met bijbehorende monitoring wordt gevraagd en daar waar nodig conform het natuuronderzoek in het kader van de natuurbeschermingswet afspraken te maken over eventuele benodigde stilstand voorziening.</p>	<p>We houden hier de bestaande wetgeving aan. Ondanks dat de wetgeving hier (deels) al in voorziet behouden we voorwaarde 19 om te benadrukken welk belang de gemeente hieraan hecht. De situatie die u schets kan een reële uitwerking van deze voorwaarde zijn in de praktijk.</p>
11.2	Ontwikkelaar 4	<p>16. Als natuur verloren gaat op een plek door het plaatsen van een windmolen of zonneveld moet die op een andere plek in de gemeente worden gecompenseerd Het is niet helder of dit alleen voor gebieden met natuurbestemming geldt. Als deze voorwaarden ook buiten natuurgebieden geldt, sluit dit niet aan bij</p>	<p>Wij baseren ons bij deze voorwaarde op de huidige natuurwetgeving en hanteren de definitie van natuur die in die wetgeving wordt gebruikt. De mate en locatie van compensatie zal verschillen per situatie en is maatwerk.</p>

		voorwaarden voor andere ruimtelijke projecten en kan leiden tot suboptimale invulling van duurzame energie of onhaalbare projecten. Het is logischer om aan te sluiten bij de bestaande natuurwetgeving voor zonne- en windprojecten.	
11.3	Ontwikkelaar 4	14. Bestemming van agrarische grond onder zonnevelden wordt weer agrarisch na ontmanteling De tijdelijke aard van het bestemmingsplan is een belangrijk punt voor grondeigenaren die bijvoorbeeld bereid zijn een opstalrecht te verlenen aan initiatiefnemers. Een aandachtspunt dat wij hierbij mee willen geven is dat de termijn voldoende lang is (minimaal 30 jaar). Op het moment dat de bestemmingsplanwijziging ingaat, duurt het vaak nog enkele jaren voordat een wind- of zonnepark de exploitatieperiode bereikt. Daarna is een exploitatieperiode van minimaal 25 jaar momenteel voorzien voor wind- en zonneparken om optimaal duurzame stroom te produceren. Gezien de huidige ontwikkelingen van de techniek is het aannemelijk dat de levensduur in de toekomst langer zal zijn.	Wij delen uw mening. De periode van 20-25 jaar die wordt genoemd in de beleidsnota is een voorbeeld om een beeld te geven van de periode waar men aan moet denken. Deze periode zien wij dus niet als een vastgestelde periode, maar kan juist variëren om de redenen die u geeft.
11.4	Ontwikkelaar 4	Algemeen De landelijke overheid stuurt op realisatie van de meest kosteneffectieve wijze van duurzame energieproductie. Dat beleid is uitgewerkt in de subsidie-systematiek van de SDE++ waarmee de meest kosteneffectieve projecten (per vermeden CO2) voorrang krijgen. Extra (kostbare) voorwaarden voor duurzame energieprojecten bovenop het landelijk beleid kan daardoor de haalbaarheid van projecten in Ronde Venen beïnvloeden en daarmee het bereiken van de duurzame energie doelstelling.	Met de extra voorwaarden willen we garanties en zorgvuldigheid in omgang met ons landschap afspreken en betrokkenheid van inwoners zeker stellen. Dit kan realisatie soms negatief beïnvloeden, maar kan juist ook een positieve invloed hebben op de haalbaarheid en kwaliteit van een initiatief.

11.5	Ontwikkelaar 4	<p>Netaansluiting</p> <p>Wind- en zonneparken zullen bij Stedin aangesloten moeten worden. Nuttig om hiervoor afstemming met Stedin te zoeken. Gewenste, ruimtelijke locaties kunnen (te) kostbaar zijn voor de netaansluiting en de kosten voor aansluiting van projecten > circa 12.5 MW kunnen kostbaar zijn vanwege benodigde (dure) aansluiting op 50 MVA station (i.p.v. 10 MVA) aangezien deze projecten niet binnen het gereguleerde aansluittarief vallen.</p>	<p>Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.</p>
11.6	Ontwikkelaar 4	<p>Bepaling zoekzones</p> <p>Naast de voorwaarden voor de realisatie van zonnevelden en windmolens is het proces en de criteria voor het bepalen van de zoekzones relevant. Wij zijn benieuwd naar de bepaling hiervan door de gemeente. Naast ruimtelijke voorwaarden voor wind- en zonne-energie zijn de technische belemmeringen relevant die bepalen waar een wind- of zonnepark haalbaar is (bijv hoogtebeperkingen, afstand tot woningen, geluidsmitigatie, afstand tot netaansluiting etc). Daarnaast kunnen zoekgebieden alleen ingevuld worden als de betreffende grondeigenaar ook bereid is mee te werken. Het aantal beschikbare geschikte locaties voor windenergie bepaalt in hoeverre de doelstelling met windenergie ingevuld kan worden en hoeveel overige vormen van duurzame energie benodigd zijn voor de doelstelling van de gemeente Ronde Venen.</p>	<p>Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.</p>
12.	Ontwikkelaar 5	<p>Voorwaarde 1: Wie is daadwerkelijk verantwoordelijk en voor welke delen?</p> <p>Hoe gaat dit er in de praktijk uitzien?</p> <p>” De gemeente borgt of organiseert een goede en</p>	<p>Het gaat er hierbij om dat de gemeente en de initiatiefnemer ieder hun eigen verantwoordelijkheden hebben die parallel aan elkaar lopen. Wij hebben deze voorwaarde aangepast zodat duidelijker is dat de gemeente de</p>

		<p>zorgvuldige participatie binnen een heel zoekgebied. De initiatiefnemer blijft verantwoordelijk voor de participatie voor zijn initiatief.”</p> <p>> Gemeente organiseert, maar is niet verantwoordelijk. De initiatiefnemer is verantwoordelijk, maar organiseert het niet. Dit lijkt geen goede verhouding/verdeling.</p> <p>Wij adviseren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente stelt locatie en communicatie beschikbaar aan initiatiefnemer. 2. Gemeente adviseert en ondersteunt het participatieproces 	<p>regie voert over de participatie bij het zoekgebied en de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor het participatieproces bij het initiatief</p>
12.1	Ontwikkelaar 5	<p>Voorwaarde 2, punt 4:</p> <p>Wat is hier de gedachten achter?</p> <p>Als het gaat om slagschaduw van een windmolen is het begrijpelijk.</p> <p>Welke toepassing heeft dit op zonneparken?</p> <p>Welk hinder zouden de agrariërs in het omliggende gebied ondervinden?</p>	<p>Het gaat hier niet zozeer om hinder maar om ervoor te zorgen dat de beste locatie voor een zonneveld of windmolen wordt gekozen. Sociale grondvergoedingen en ruil van kavels kan ervoor zorgen dat er objectief gekeken wordt naar de beste locatie en dat zonnevelden op grond gezet worden met een lagere agrarische waarde (in plaats van grond met een hoge agrarische waarde).</p>
12.2	Ontwikkelaar 5	<p>Voorwaarde 4</p> <p>Is dit financieel haalbaar voor de totale grootte aan duurzame installaties en dus de financiële bijdrage die erbij hoort? Als we het dan hebben over De Ronde Venen alleen.</p>	<p>We begrijpen dat 50% lokaal eigendom niet altijd even gemakkelijk te organiseren zal zijn bij zon- en windinitiatieven. Desondanks stellen wij dit als voorwaarde. Wij zien namelijk in de rest van Nederland dat het mogelijk is om zonnevelden en windmolens te realiseren waarbij 50% of een groter deel in eigendom is van een lokale coöperatie of groep inwoners. Wij denken daarom dat het ook in De Ronde Venen mogelijk is. We brengen de eis voor 50% lokaal eigendom wel in lijn met het Klimaatakkoord door van initiatiefnemers te vragen</p>

			dat zij 'streven naar' tenminste 50% lokaal eigendom, in plaats van dit te eisen.
12.3	Ontwikkelaar 5	<p>Voorwaarde 6</p> <p>Hoe ziet de gemeente het verdienmodel voor initiatiefnemers wanneer deze wel alle kosten en risico's dragen, maar 50% belang moeten afstaan?</p> <p>Waarom is dit iproject interessant voor ontwikkelaars/initiatiefnemers wanneer je 100% van de kosten en 100% van de risico's hebt en 50% belang?</p>	Er is hier sprake van een misverstand. Wanneer lokaal eigendom georganiseerd wordt voor 50% van het initiatief, delen de lokale eigenaren ook voor 50% in de risico's en kosten. Zo worden zowel de lusten als de lasten eerlijk verdeeld.
12.4	Ontwikkelaar 5	<p>Voorwaarde 7</p> <p>Een begrijpelijk punt. Echter kan deze wens in strijd zijn met het behalen van kwaliteit en/of rendement. In hoe verre is dit bepalend? Wanneer er niet gekozen is voor een lokaal bedrijf, is onderbouwing wenselijk of een eis?</p>	Het is onze wens dat lokale bedrijven zoveel mogelijk betrokken worden maar dit is niet bepalend voor de vergunningverlening.
12.5	Ontwikkelaar 5	<p>Voorwaarde 9</p> <p>Hoe ziet de gemeente dit voor zich? Waar moet het onderzoek aan voldoen? Is het bepalen van zoekgebieden niet de uitgewezen mogelijkheid om zonnevelden of windmolens te realiseren op gronden van een lagere agrarische waarde?</p>	Het ruilen van kavels kan ervoor zorgen dat de ontwikkeling van een initiatief langer duurt. We vinden het echter ook belangrijk dat agrariërs een toekomstbestendige bedrijfsvoering kunnen behouden. Daarom vragen we initiatiefnemers middels deze voorwaarde toch om hier extra tijd in te steken. Wij zien het als de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om dit uit te zoeken. Bij het bepalen van de zoekgebieden zullen allerlei belangen, waardes en regelgeving meegenomen worden. Voor de helderheid hebben we ervoor gekozen in de beleidsnota alleen de voorwaarden te bespreken. De feedback die wij over Deel B (dat betrekking heeft op de bepaling van zoekgebieden) ontvangen hebben, nemen wij mee bij de latere uitwerking van Deel B.

12.6	Ontwikkelaar 5	Voorwaarde 11 Is dit ook het geval wanneer de grondeigenaar de grond aan iemand anders verpacht (of verkoopt)? Dus niet aan een ontwikkelaar maar aan een andere gebruiker(boer) van de grond. Wie of wat bepaald de levensvatbaarheid?	Wij zijn daar niet mee bekend. De levensvatbaarheid van het bedrijf wordt bepaald door de gebruiker van de grond zelf.
12.7	Ontwikkelaar 5	Voorwaarde 12 Mooi initiatief. Wie bepaald de schade? Is agrarische grond ook natuur? Telt de opgewekte duurzame energie ook mee? Kortom, iets meer duidelijkheid.	Wij baseren ons bij deze voorwaarde op de huidige natuurwetgeving en hanteren de definitie van natuur die in die wetgeving wordt gebruikt. De mate en locatie van compensatie zal verschillen per situatie en is maatwerk.
12.8	Ontwikkelaar 5	Voorwaarde 13 Complimenten voor dit idee. Dit is de eerste keer dat ik hiervan hoor. Goed meegedacht met de Agrariër. Dit is het delen met andere gemeentes waard	Wij waarderen uw positieve reactie.
12.9	Ontwikkelaar 5	Voorwaarde 16, punt 3 Is dit ook van toepassing wanneer het zonneveld niet te zien is? (Achter een groene omheining bijvoorbeeld) Let op: Een suboptimale ligging ten opzichte van de zon betekent minder opbrengsten. Minder opbrengsten betekend minder rendement voor omwonenden en financiers, minder compensatie, etc. Hoe meer de zonnepanelen op het zuiden liggen, hoe hoger het rendement per zonnepaneel en dus hoe minder panelen nodig zijn. Hierdoor kan je dus meer ruimte tussen de panelen laten, waardoor er meer water en licht de boden bereikt. Wat ten goede komt van de biodiversiteit.	De gemeente hecht groot belang aan een juiste inpassing van zonnevelden in het landschap. Daarom hebben wij in de voorwaarden opgenomen dat het belangrijker is dat zonnepalen aansluiten bij de kavelrichting of andere lijnen in het landschap dan de optimale positie t.o.v. de zon. Dit kan gezien worden als een van de manieren waarop landschappelijke inpassing plaats kan vinden.

12.10	Ontwikkelaar 5	Voorwaarde 16, punt 4 Ook hier is het geval: Hoe lager de maximale hoogte hoe dichter de zonnepanelen tegen elkaar aan staan.	Wij hebben deze voorwaarde verwijderd naar aanleiding van uw feedback.
13.	Ontwikkelaar 6	1. Afdwingbaarheid voorwaarden (Pagina 5) Reactie: het bovenstaande lijkt tegenstrijdig. Van de ene kant mag het volgens de wet niet, van de andere kant wordt gesteld dat in de praktijk het wel realistisch is. Vraag: wat is nu het gemeentelijk standpunt? Wel of niet afdwingen? Wanneer kiest de gemeente de wettelijke positie?	Wij hebben als beleidsuitgangspunt gedeeld eigenaarschap. Voor ons is dat een belangrijke ambitie. We staan voor een maatschappelijke opgave die een maatschappelijke oplossing vraagt: het delen van de lusten en de lasten, het lokaal ten goede laten komen van de opbrengst en het stimuleren van verdere verduurzaming. Wij streven daarom naar ten minste 50% lokaal eigendom. De wet verbiedt dit niet, maar biedt niet de mogelijkheid dit in ruimtelijk beleid af te dwingen.
13.1	Ontwikkelaar 6	2. Initiatiefnemer organiseert voor ten minste 50% lokaal eigendom (pagina 9) Reactie: Ten minste 50% lokaal eigendom betekent dat de financiële investeerder per definitie een minderheidspositie heeft. Een financiële investeerder zou hiermee akkoord kunnen gaan mits de meerderheid van het project in handen is van een "vakbekwame investeerder" (een investeerder met ruime ervaring ten aanzien van het ontwikkelen, bouwen en exploiteren van een wind- of zonnepark). Een belang van 50% of meer sluit in feite investeerders uit die deze ervaring missen. Vraag: Indien omwonenden eerst bij financial close en/of oplevering instappen, wat betekent dat voor de zeggenschap? De besluiten worden immers voor financial close genomen, en na financial close uitgevoerd. Hoe stelt de gemeente zich deze zeggenschap voor?	Lokaal eigendom houdt in dat inwoners voor 50% (of meer) investeren, voor datzelfde deel risico lopen, rendement krijgen en zeggenschap hebben over het zon- of windinitiatief. In ieder geval bij vergunningverlening moet het lokaal eigendom geregeld zijn. Dit betekent dat inwoners in de aanloop naar de vergunningverlening al mede-eigenaar zijn van het initiatief, en dus meebeslissen over het initiatief. Hoe eerder inwoners betrokken worden, hoe beter.

13.2	Ontwikkelaar 6	<p>3. Nogmaals pagina 9</p> <p>Reactie: 25 inwoners met ieder €25k in aandelenkapitaal zou een totaal van €625k bedragen. Op het perceel van De Rooij aan de Horn in Baambrugge kan een 13 MW project gerealiseerd worden waarvan de totale projectsom +/- € 10.000.000 zal bedragen. Indien dit middels een 'klassieke projectfinanciering' wordt gefinancierd, dan kan er op een bankfinanciering van +/- € 6.000.000 gerekend worden. Dat betekent dat er een eigen vermogen van € 4.000.000 nodig is. Dat zou betekenen dat er 160 omwonenden gevonden moeten worden die elk € 25.000 inleggen. Ervaringen op andere plaatsen leren dat dit voor een zonnepark een te grote opgave is, dit is niet realistisch.</p>	<p>Wij hebben naar aanleiding van uw feedback besloten het bedrag los te laten. Wat wij wel als voorwaarde stellen is dat iedereen evenveel zeggenschap heeft, ongeacht het bedrag dat zij investeren, binnen de rechtspersoon waarin het lokaal eigendom is georganiseerd. Bovendien beschouwen wij alle inwoners van De Ronde Venen die investeren in een zon- of windinitiatief in onze gemeente als lokaal eigendom. Lokaal eigendom hoeft niet alleen te bestaan uit direct omwonenden.</p>
13.3	Ontwikkelaar 6	<p>4. Omwonenden en inwoners delen in de winst (pagina 9)</p> <p>Reactie: Winst wordt normaliter verdiend door partijen die risico dragen. Indien een project sociale kosten moet gaan dragen zoals een omgevingsfonds en/of gratis isolatie voor omwonenden, dan betekent dit dat de inkomsten omhoog moeten om deze kosten te dragen. De nieuwe SDE++ (waarvan de voorwaarden nog niet bekend zijn) zal vermoedelijk aanzienlijk lager zijn dan de SDE+ 2019, heeft slechts beperkte ruimte om dergelijke kosten te dragen.</p> <p>Wat betreft de winstdeling merken wij op dat het goed zou zijn om onderscheid te maken tussen windpark en zonnepark projecten. Windpark projecten veroorzaken in verhouding veel overlast voor de omgeving en de winsten zijn aanzienlijk ruimer zodat dit soort kosten beter gedragen kunnen worden.</p>	<p>Wij zijn ons er van bewust dat de winstmarge op windmolenprojecten hoger is dan op zonnevelden. De bedragen die een initiatief aan financiële participatie besteedt, zijn in verhouding met de winst die het initiatief maakt. Bij windinitiatieven zullen dit dus hogere bedragen zijn dan bij zoninitiatieven.</p>

		Afwijkend van wat is voorgesteld, past een postcoderoos regeling juist wel binnen het streven van de gemeente en de ontwikkelaar. Immers, deze regeling geeft een belastingvoordeel aan omwonenden die middels certificaten participeren welk zich uit als een verlaagde energierekening.	
13.4	Ontwikkelaar 6	<p>5. De kosten van de planontwikkeling van een zonneveld of windmolenlocatie zijn voor de initiatiefnemer (pagina 10)</p> <p>De exploitatie van een zonneveld of windmolenlocatie is voor rekening en risico van de initiatiefnemer.</p> <p>Analyse: Exploitatie en ontwikkelingskosten zijn per definitie voor de rekening van de eigenaars. In de beleving van de gemeente, gaan participerende omwonenden meedelen in de ontwikkelingskosten? (denk in deze ook aan 'zeggenschap').</p> <p>Vraag: Wanneer de gemeente spreekt over door hen gemaakte kosten, worden deze gedekt door bouwleges of is dit bovenop bouwleges? Kan de gemeente dit kwantificeren?</p>	Kosten voor de exploitatie en ontwikkelingskosten zijn inderdaad altijd voor de eigenaren. Wij streven naar lokaal eigendom. Daarmee bedoelen we niet een obligatieregeling maar volwaardig eigendom dus inclusief risicodragend investeren.
13.5	Ontwikkelaar 6	<p>6. Bij gebruik van agrarische grond onderzoekt initiatiefnemer de mogelijkheden voor ruil van kavels (pagina 11)</p> <p>Reactie: Een agrariër wordt vergoed voor het ter beschikking stellen van grond. Het is een keuze die de agrariër maakt en deze kan nooit door een ontwikkelaar worden afgedwongen. Overeenkomst dienaangaande ligt dus bij die initiatiefnemer en de agrariër, en kan niet per reglement uitsluitend bij de initiatiefnemer worden gelegd.</p> <p>Betreffende ruilen van grond, het is de gemeente die zoekgebieden aanwijst en dan is het tussen de</p>	De gemeente zal betrokken zijn bij de ontwikkeling van zon- en windinitiatieven in de zoekgebieden door participatie te organiseren. De manier waarop deze participatie zal plaatsvinden zijn wij nog aan het bedenken. In onze gesprekken met initiatiefnemers zullen wij steeds ter sprake brengen of ruilen van kavels onderzocht is door de initiatiefnemer en grondeigenaar.

		landeigenaren binnen dat zoekgebied en de ontwikkelaar om overeenstemming te bereiken. Vraag: Wat heeft de gemeente in gedachten met de stelling “Binnen de zoekgebieden ondersteunt de gemeente het gesprek hierover”	
13.6	Ontwikkelaar 6	<p>7. Bij voorkeur worden sociale grondvergoedingen vastgesteld zodat een zonneveld of windmolen op de beste plek komt te staan (pagina 11)</p> <p>Reactie: Bij windenergie is hier iets voor te zeggen, maar bij zonne-energie lijkt dit niet relevant. Immers, een zonneweide belet de landeigenaar van het anders gebruiken van land. Hij/zij moet daarvoor gecompenseerd worden. Een buurman zonder zonneweide geeft zijn land niet op, en hoeft dus niet gecompenseerd te worden</p> <p>Vraag: Meent de gemeente werkelijk dat deze compensatie voor zowel zon als wind moet gelden? Zo ja, hoe stelt de gemeente zich dat voor?</p>	<p>Sociale grondvergoedingen zijn afspraken tussen een groepje grondeigenaren over de vergoeding die zij krijgen als een windmolen of zonneveld niet op hun land komt maar op het land van een van de andere leden van het groepje. Op die manier kunnen de betrokkenen objectief beoordelen wat de beste locatie is voor een zonneveld of windmolen, omdat iedereen sowieso wat geld ontvangt. De vergoedingen zijn dus niet gelijk aan wat de grondeigenaar ontvangt op wiens land het zonneveld of de windmolens uiteindelijk staat. Die persoon krijgt meer omdat hij of zij inderdaad een deel van zijn land niet meer voor andere zaken kan gebruiken.</p> <p>Deze voorwaarde geldt zowel voor zonnevelden als windmolens omdat wij ze voor beiden relevant achten.</p>
13.7	Ontwikkelaar 6	<p>8. Pachters worden gecompenseerd als hun bedrijf anders niet meer levensvatbaar is (pagina 11)</p> <p>Reactie: De landeigenaar – pachter relatie is een contractuele relatie tussen eigenaar en pachter. Indien een eigenaar een contract tussentijds zou willen afbreken, dan ligt die compensatievergoeding bij de eigenaar, niet bij die initiatiefnemer welke geen partij is bij het betreffende pachtcontract. Verloopt het pachtcontract, dan is de landeigenaar vrij te doen wat hem/haar het best dunkt. Mocht de eigenaar de pacht</p>	<p>We willen voorkomen dat een pachter wordt gedwongen zijn bedrijf te beëindigen, omdat de grondeigenaar op de gepachte gronden zonnevelden of windmolens ontwikkelt. Door actief te sturen op een participatieproces binnen de zoekgebieden, ruil van kavels te laten onderzoeken en compensatie voor pachters te eisen willen we tot zonnevelden en windmolens naast een toekomstbestendige landbouw komen.</p>

		niet verlengen en met een zonne-ontwikkelaar in zee gaan, dan kan de ontwikkelaar hier nooit op worden aangesproken, aangezien hij/zij geen contractpartij is. Vraag: Wat stelt de gemeente zich voor?	
13.8	Ontwikkelaar 6	<p>9. Zonnevelden mogen de biodiversiteit niet benadelen. Als er wel natuur verloren gaat moet de aantasting worden gecompenseerd op een andere plek (P13)</p> <p>Reactie: In principe is dit werkbaar, op voorwaarde dat de ontwikkelaar de kosten kan kwantificeren voordat de omgevingsvergunning tot bouwen wordt ingediend, en de daarmee gepaard gaande bouwleges betaalt.</p> <p>Vraag: Hoe stelt de gemeente zich voor om overeenstemming te bereiken met de ontwikkelaar betreffende eventuele natuurcompensatie? Moet dergelijke compensatie binnen de gemeente plaats vinden, of kan dit ook elders in Nederland?</p>	Wij baseren ons bij deze voorwaarde op de huidige natuurwetgeving en hanteren de definitie van natuur die in die wetgeving wordt gebruikt. De mate en locatie van compensatie zal verschillen per situatie en is maatwerk. De compensatie dient binnen de gemeente plaats te vinden.
14.	Inwoner 1 Gein	Ik ben voorstander van duurzame energie maar ik vind de solitaire acties van DRV niet allemaal nodig en goed. De eerste uitdagingen zijn isolatie, aardwarmte, zon op daken en andere vormen. Dat aandeel is nu te klein in de berekeningen van DRV;	Een onderzoeksbureau heeft voor ons berekent hoeveel energie de gemeente De Ronde Venen dient op te wekken om klimaatneutraal te zijn in 2040. Zaken als isolatie, aardwarmte, zon op dak en innovatie vormen allen een onderdeel van deze berekening; zij dragen allen bij aan het behalen van de opgave in 2040.
14.1	Inwoner 1 Gein	2. Als we daarna bij windmolens en/of zonnepanelenvelden uitkomen: zon wint het van wind binnen 5 jaar, en wind op zee heeft al gewonnen van wind op land, dus windmolens in Utrecht zijn alleen op basis van de berekeningen uit 2012 (met name door de subsidie) gekozen en niet slim; Op de Noordzee is volgens EZ, anders dan DRV stelt, genoeg ruimte voor wind op zee en zonder subsidie;	De klimaattafels rond het Klimaatakkoord wijzen de wind van zee aan voor de zware industrie en grote steden langs de kusten. Overige elektriciteit moet op land worden opgewekt.

14.2	Inwoner 1 Gein	3. Het investeren in zon en wind buiten NL geeft een veel hoger duurzaam rendement dan deze gelden in NL, laat staan in DRV, te investeren. Daarmee zijn er voor de duurzaamheid-ambitie Europese en zelfs mondiale oplossingen die beter zijn dan de solitaire DRV acties;	Wij willen klimaatneutraal worden binnen onze eigen grenzen en denken dat dit mogelijk is. Ieder land moet zijn eigen bijdrage leveren aan klimaatneutrale wereld.
14.3	Inwoner 1 Gein	4. Andere afwegingen zoals verwoesting van landschap, aantasting van flora en fauna, horizon vervuiling, geluidsoverlast, waarde van woningen, levensgeluk, e.d. moeten ook meegenomen worden in de afweging	De mogelijke negatieve impact van zonnevelden en windmolens willen wij zoveel mogelijk beperken. Dit doen wij middels de voorwaarden die in de beleidsnota staan. Ook bij het aanwijzen van zoekgebieden en bij de latere ontwikkeling van zonnevelden en windmolens op locaties houden wij rekening met deze aandachtspunten.
15.	Inwoner 2 Gein	Het streven om in 2040 energie neutraal te zijn juich ik toe. Een gezondere wereld willen we allemaal. Echter het plan om als gemeente zelf haar energie op te wekken en dit op kortere termijn te effectueren kent belangrijke nadelen; immers: Er is simpelweg binnen de gemeentegrenzen weinig fysieke ruimte voor. Plaatsing van 200meter hoge turbines in het bijzondere Gein gebied is zeer landschap vernietigend en kent veel weerstand (inmiddels 1500 formele tegenstemmers). Overigens geldt dit niet alleen voor bezoekers en bewoners van het Gein, maar ook voor bewoners vanuit het dorp Abcoude. Deze turbines zijn immers 3 tot 4 keer de kerktorens.	U uit uw zorgen over de locatiekeuze van (met name) windmolens. De door u genoemde belangen komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.
15.1	Inwoner 2 Gein	Daarnaast, zelfs als er wel geschikte locaties binnen DRV zouden zijn; windturbines en de effectiviteit ervan zijn deels al achterhaald. Er wordt mijn inziens te snel gekoerst op een niet optimale oplossing. Zijn alternatieven goed geanalyseerd?	Om klimaatneutraal te kunnen worden in 2040 dienen wij vaart te maken. Daarom maken wij gebruik van de huidige, bewezen effectieve middelen. Daarnaast verwachten we een deel van onze energiebehoefte op te kunnen wekken dankzij innovaties. 20% tot 30% van de totale

			energiebehoefte. We houden dus ook de rekening met innovatieve alternatieven.
15.2	Inwoner 2 Gein	Waarom de focus op energieopwekking en niet op energiebesparing? Waarom bijvoorbeeld windturbines in het Gein plaatsen terwijl daar boerderijen grotendeels verwarmd blijven door extra vervuilende gas-tanks omdat de boerderijen niet aangesloten zijn op het gasnet. Is er een collectief te ontwikkelen voor koude-warmte opslag?! Of waarom niet centrum gedeeltes van woongebieden autoluw maken, treinverbindingen versterken. Een kleine dependance van de gemeente plaatsen in Abcoude (zodat niet alle bewoners naar mijdrecht hoeven te rijden voor kleine zaken), hergebruik stimuleren / faciliteren etc etc	Om klimaatneutraal te worden hebben we een Transitieplan Elektriciteit opgesteld. Daarin staat dat wij streven naar 30% energiebesparing. Daarnaast is een Transitieplan Warmte opgesteld, ook daarin speelt energiebesparing een rol, net als isolatie, aardwarmte en warmte-koude opslag.
16.	Inwoner Baambrugge	Ik onderschrijf de geformuleerde doelstelling en wil graag meedenken in realisatie van de opgave. Ik vind het belangrijk om inwoners te betrekken bij alle stappen van het proces, ook bij de vaststelling van deze voorwaarden en de zoekgebieden. Ik steun lokale energiecoöperaties, zodat lokaal eigendom goed, zorgvuldig en democratisch wordt georganiseerd.	Wij nodigen u graag uit verder mee te denken in de fase waarin we zoekgebieden gaan bepalen.
16.1	Inwoner Baambrugge	Als toevoeging ben ik van mening dat bij de voorwaarden ook een bepaling moet worden opgenomen met betrekking tot afstanden van zonnepanelen en windmolens ten opzichte van cultuurhistorische elementen en rijksmonumenten. Baambrugge en het stroomgebied van de Angstel heeft veel cultuurhistorische elementen zoals monumentale buitenhuizen, historische molens en boerderijen van honderden jaren oud, die vaak zijn aangewezen als rijksmonument. De schoonheid van	U uit uw zorgen over de locatiekeuze van windmolens en zonnevelden. De door u cultuurhistorische aspecten komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.

		<p>een rijksmonument komt pas tot uiting in haar natuurlijke omgeving, wat in deze regio een groen en open landschap is. Een voorwaarde voor afstand naar windmolens of zonnepanelenveld zou dan minimaal 500 meter kunnen zijn.</p>	
17.	Inwoner 3 Gein	<p>Mijn voornaamste commentaar is dat ik het onbegrijpelijk vind dat ondanks dat in anno 2020 vast staat, dat: zon het binnen 5 jaar gaan winnen van wind en wind op zee al heeft gewonnen van wind op land, en dus windmolens in Utrecht alleen een (met name door de subsidie gedreven) optie zijn op basis van de berekeningen uit 2012, er een minieme overweging bij de gemeente bestaat om een kwetsbaar en uniek landschap als het Geingebied onherstelbaar te beschadigen middels het plaatsen van windturbines.</p>	<p>De klimaattafels rond het Klimaatakkoord wijzen de wind van zee aan voor de zware industrie en grote steden langs de kusten. Overige elektriciteit moet op land worden opgewekt.</p> <p>U uit uw zorgen over de locatiekeuze van windmolens. Locaties komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnenvelden binnen zoekgebieden.</p>
17.1	Inwoner 3 Gein	<p>Daarnaast zou ik graag met u van gedachten willen wisselen over de statistische relevantie van uw enquête 'Zon en Wind' m.b.t. 'het gemeten draagvlak' van inwoners over zonnenvelden en windmolens. Hierbij concludeert de gemeente dat het een representatieve steekgroep betreft. Over de gemeente DRV als geheel mag dit het geval zijn, maar voor het deelgebied Abcoude/Baambrugge (Nota bene 1 van de 2 zoekgebieden voor het plaatsten van windturbines) is de steekproef niet eens benadering representatief te noemen. In dit deelgebied is de enquête slechts door een handvol (nog niet eens de helft van het percentage deelnemers van 18+ in vergelijking met de DRV als geheel) ingevuld. Derhalve zijn uw conclusies m.b.t. draagvlak vanuit de bevolking voor wind en zon voor</p>	<p>In de enquête zijn vragen gesteld over randvoorwaarden voor zonnenvelden en windmolens. Wel is gevraagd naar de voorkeur als tussen die twee gekozen moet worden. Het was geen onderzoek naar het draagvlak voor zonnenvelden en windmolens en is ook niet als zodanig gebruikt.</p> <p>Het onderzoek was representatief. Dat wil inderdaad niet zeggen dat deze representatief is voor deelgebieden. Overigens hebben 192 inwoners uit Abcoude en Baambrugge de enquête ingevuld (21% van de totale respons).</p>

		het deelgebied Abcoude/Baambrugge, op zijn minst voorbarig zo niet misleidend, te noemen.	
18.	Bewoners Gaasperdam	<p>Wij wonen in Gaasperdam en zijn dus direct omwonenden.</p> <p>Wij zijn niet geënquêteerd en niet geïnformeerd en kregen deze conceptvoorwaarden Zon en Wind pas gisteren via bewoners van Abcoude.</p> <p>Ook onze mening telt, omdat we als buurt, stadsdeel en stad recreëren en het fantastische uitzicht beleven in het cultuurhistorische Geinlandschap. Van eventuele windturbines zullen we daarbij overlast ervaren. Een groep omwonenden heeft zich verenigd tegen de mogelijke komst van windturbines in het Geingebied en vindt daarbij ook verder in Amsterdam steun. Als deze groep willen we graag bijdragen aan de voorwaarden, en willen we graag een gesprek.</p> <p>Wij gaan ervan uit dat het cultuurhistorische landschap niet wordt aangetast en dat er draagvlak van alle omwonenden moet zijn voor eventuele veranderingen daaraan.</p>	<p>U uit uw zorgen over de locatiekeuze van (met name) windmolens. De door u genoemde belangen komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden. Graag gaan we met u in gesprek zodat u bij deze fase goed bent aangesloten.</p>
19.	Agrarier 1	<p>De energietransitie gaat snel, en dat betekent niet dat we alles snel moeten volleggen. Voorbeeld: Toyota is met auto op waterstof, dus ik denk dat we ook in de transitie verstandig moeten zijn om nu niet met wat er nu is alles te pakken en alles te plannen met zonnepanelen om daarna erachter te komen dat het met waterstof gaat gebeuren. Tweede: Je kan niet alle provincies door 1 kam scheren, zeker deze provincie heeft een hele verantwoordelijkheid qua mensen. De landelijke gemeente DRV heeft veel meer mensen in het landelijk gebied dan normale</p>	<p>Wij delen uw mening dat de gemeente De Ronde Venen meerdere verantwoordelijkheden heeft. Middels de voorwaarden die wij stellen aan de ontwikkeling van zonnevelden en windmolens in de gemeente waarborgen wij de natuurwaarden, landschappelijke waarden etc. zo goed mogelijk.</p> <p>Wij willen klimaatneutraal worden binnen onze eigen grenzen en denken dat dit mogelijk is. Iedere provincie en ieder land moet zijn eigen bijdrage leveren aan klimaatneutrale wereld. Om</p>

		gemeenten met landelijk gebied. Je moet op een gegeven moment nuchter nakijken Groningen dus bijvoorbeeld meer ruimte. Landelijk daar naar kijken. Flevopolder zijn molens bijvoorbeeld heel mooi. Dat is hun landschap. Wij hebben een heel cultuurhistorisch landschap. We hebben meerdere verantwoordelijkheden. Dus ook de rivieren, natuur etc. Daar hebben we ook een verantwoordelijkheid voor. Met andere woorden: De rem erop, want als de provincies en gemeenten het niet lukt, dan moet het rijk het weer gaan. Rijk kiest dan misschien voor gebieden waar minder bezwaren zijn, zoals bijvoorbeeld Groningen. Verder wel de verantwoordelijkheid met alle daken.	klimateutraal te kunnen worden in 2040 dienen wij vaart te maken. Daarom maken wij gebruik van de huidige, bewezen effectieve middelen. Daarnaast verwachten we een deel van onze energiebehoefte op te kunnen wekken dankzij innovaties. 20% tot 30% van de totale energiebehoefte. We houden dus ook de rekening met innovatieve alternatieven.
20.	Agrarier 2	Alle windmolens zouden van mijn part in Mijdrecht zelf geplaatst moeten worden omdat dat geen cultuurhistorische waarden heeft of iets dergelijks en Mijdrecht eigenlijk al niet zo mooi is.	U uit uw zorgen over de locatiekeuze van (met name) windmolens. De door u genoemde aspecten komen aan bod in de volgende fase waarin zoekgebieden worden bepaald. Het voorliggende beleid geeft voorwaarden voor windmolens en zonnevelden binnen zoekgebieden.
21.	Agrarier 3	Dat er in kaart wordt gebracht wie stoppende agrariërs zijn en wie degene zijn die door willen gaan en dat er ook gezorgd kan worden dat degene die wel willen de kans hebben om door te groeien om een normale boterham te verdienen. Bijvoorbeeld door vergroting van de huiskavels, en dat ze ook de stap kunnen maken naar kringlooplandbouw, wat gewenst is door de gemeente De Ronde Venen. En niet dat daar in ene een zonnepark in ligt waardoor de groeimogelijkheden in een keer weg zijn genomen.	De gemeente vindt het ook belangrijk dat agrariërs goed kunnen boeren in onze gemeente. Daarom stellen wij bijvoorbeeld dat pachters gecompenseerd dienen te worden als hun bedrijfsvoering in gevaar komt wanneer de grondeigenaar het land wil gebruiken voor een zonneveld of windmolen (voorwaarde 10). Daarnaast bevat de beleidsnota nog een aantal andere voorwaarden die agrariërs beschermen.
22.	Initiatiefnemer en agrariër 4	4. Initiatiefnemer organiseert voor ten minste 50% lokaal eigendom	We begrijpen dat 50% lokaal eigendom niet altijd even gemakkelijk te organiseren zal zijn bij zon- en windinitiatieven. Desondanks stellen wij dit als

	<p>In de concept voorwaarden hecht de gemeente zwaar aan eigendoms- en financiële participatie van inwoners en omwonenden. De gemeenschap moet kunnen delen in de opbrengst en moet zeggenschap hebben over het initiatief. Deze zeggenschap gaat zover dat er sprake moet zijn van tenminste 50% lokaal eigendom, aldus valt te lezen in de concept voorwaarden.</p> <p>Wij zijn niet tegen procesparticipatie of financiële participatie, maar in de vorm waarin het nu is gegoten kunnen wij ons niet vinden. Wij denken dat het verstandig is om in de ontwikkelfase omwonenden te betrekken bij het proces zodat zij hun eventuele wensen kenbaar kunnen maken. Ook denken wij dat het voor het draagvlak bevorderlijk is dat bewoners gelegenheid wordt geboden om financieel mee te investeren in het project.</p> <p>Tenminste 50% lokaal eigendom gaat voor ons als grondeigenaar echter te ver. Het is voor ons melkveebedrijf een ingrijpende stap om een gedeelte van onze grond beschikbaar te stellen voor een zonnepark. Dat doen wij alleen als wij voorafgaand aan het project duidelijke afspraken kunnen maken over voorwaarden en vergoedingen. Deze voorwaarden en vergoedingen zijn voor ons niet meer te bediscussiëren in bijvoorbeeld een groep eigenaren in een later stadium van het project. Wij willen deze afspraken bovendien alleen met de ontwikkelaar maken en niet met een club van eigenaren met vele meningen die bovendien wellicht onvoldoende kennis hebben over een dergelijk</p>	<p>voorwaarde. Wij zien namelijk in de rest van Nederland dat het mogelijk is om zonnevelden en windmolens te realiseren waarbij 50% of een groter deel in eigendom is van een lokale coöperatie of groep inwoners. Wij denken daarom dat het ook in De Ronde Venen mogelijk is. We brengen de eis voor 50% lokaal eigendom wel in lijn met het Klimaatakkoord door van initiatiefnemers te vragen dat zij 'streven naar' tenminste 50% lokaal eigendom, in plaats van dit te eisen.</p> <p>Er lijkt hier sprake te zijn van een misverstand. Wanneer lokaal eigendom georganiseerd wordt voor 50% van het initiatief, delen de lokale eigenaren ook voor 50% in de risico's en kosten. Zo worden zowel de lusten als de lasten eerlijk verdeeld.</p>
--	--	---

		<p>project. Wij nemen een risico door aan een dergelijk project mee te werken. De ontwikkelaar draagt het grootste risico. Het kan niet zo zijn dat het eigendom en de zeggenschap in meerderheid bij de bewoners ligt terwijl de risico's bij ontwikkelaar en grondeigenaar liggen.</p>	
22.1	Agrariër 4	<p>13. De impact van zonnevelden en windmolens op de bedrijfsvoering van agrariërs wordt waar mogelijk beperkt.”</p> <p>Aangegeven wordt dat de mogelijkheden voor het behoud van bepaalde rechten en regelingen voor de agrariër worden onderzocht. Daarbij denkt de gemeente bijvoorbeeld aan fosfaatrechten.</p> <p>Het ter beschikking stellen van een deel van de grond van een agrarisch bedrijf voor een zonnepark of windmolens heeft veel invloed op een agrarisch bedrijf, maar voor zover wij weten is er geen enkele impact op de aanwezigheid of benodigde fosfaatrechten.</p> <p>Wij snappen dan ook niet wat de gemeente hiermee bedoeld. Met name zonnevelden hebben wél invloed op de bedrijfsvoering gezien vanuit de Wet grondgebondenheid veehouderij, de van de EU te ontvangen toeslagrechten, de mestplaatsingsruimte, het percentage eiwit van eigen land en de totale ruwvoeropbrengst.</p> <p>Het lijkt ons zinnig dat de gemeente zich op deze punten richt, aangezien deze wel (aanzienlijke) consequenties hebben voor de bedrijfsvoering.</p> <p>Ook zijn er fiscale consequenties die voor de agrariër aanzienlijk kunnen zijn. De agrarische wetgeving is complex en wellicht niet in zijn geheel bekend bij de gemeente. Mocht u over bovenstaande</p>	<p>Met deze voorwaarde hebben wij bedoeld dat wij onderzoeken welke impact een zonneveld of windmolen heeft op de bedrijfsvoering van de agrariër. Daarbij noemen wij fosfaatrechten als voorbeeld. Wij denken inderdaad ook aan mogelijke gevolgen voor mestplaatsingsruimte, stikstof, fiscale gevolgen e.d. Wij gaan dit breed bekijken.</p>

		consequenties meer informatie wensen, dan zijn wij te allen tijde bereid u hierover te informeren.	
22.2	Agrariër 4	<p>16. Zonnevelden worden optimaal in de omgeving ingepast - Voor de positionering van de panelen is niet de optimale ligging ten opzichte van de zon leidend maar de belangrijkste kavelrichting van het landschap en het effect op de natuur.</p> <p>Wij zijn het niet eens met deze voorwaarde. Deze voorwaarde kan er in resulteren dat een zonnepark niet de maximale opbrengst genereert. Om toch aan de doelstelling van 1251 TJ te komen betekent deze voorwaarde dat meer hectares zonnevelden of windmolens nodig zijn dan bij optimale positionering van de panelen. Het maakt het rendement van een zonnepark lager en resulteert in een grotere grondclaim. Op de agrarische sector ligt al een grote grondclaim door energiewensen en natuurclaims. Laten we deze niet groter maken dan nodig is.</p>	<p>De gemeente hecht groot belang aan een juiste inpassing van zonnevelden in het landschap. Daarom hebben wij in de voorwaarden opgenomen dat het belangrijker is dat zonnepalen aansluiten bij de kavelrichting of andere lijnen in het landschap dan de optimale positie t.o.v. de zon. Dit kan gezien worden als een van de manieren waarop landschappelijke inpassing plaats kan vinden. De zin is verplaatst om duidelijker te laten zien dat dit een van de manieren is.</p>
22.3	Agrariër 4	<p>18. Een zonneveld tast de bodem zo min mogelijk aan</p> <p>Een goede bodem is belangrijk voor de natuur en de soorten planten en dieren die er kunnen leven. Bij agrarische- en natuurgrond worden zonnepanelen daarom zo ver uit elkaar en boven de grond geplaatst dat de bodemkwaliteit zo veel mogelijk behouden blijft. Minimaal 25% van de oppervlakte van een zonneveld is onbedekt. Om verdroging tegen te gaan wordt hemelwater niet afgevoerd.”</p> <p>Een eis dat minimaal 25% van de oppervlakte van een zonneveld onbedekt is leidt eveneens tot een minder rendabel zonnepark en resulteert in een grotere</p>	<p>De eis dat 25% van de oppervlakte van een zonneveld onbedekt is zien wij als redelijk. Er is ruimte nodig tussen panelen om de bodemkwaliteit te behouden. Op die manier kan ook nadat een zonneveld is opgeruimd het land weer gebruikt worden voor de oude (agrarische) functie. Praktisch gezien is er ook ruimte nodig tussen de panelen.</p> <p>Wij bedoelen inderdaad met deze passage dat hemelwater niet actief afgevoerd wordt, maar dat dit op de natuurlijke manier gaat.</p>

		<p>grondclaim voor energieproductie. Niet wenselijk voor de agrarische sector.</p> <p>De zin “Om verdroging tegen te gaan wordt hemelwater niet afgevoerd” klinkt ons onlogisch in de oren. Hemelwater wordt altijd afgevoerd, hetzij via afspoeling naar de sloten, hetzij via indringing in de grond naar het grondwater (of evt. via drains naar het slootwater).</p> <p>Dat is een natuurlijk proces. Wat de gemeente wellicht bedoeld is dat er geen constructies komen om het hemelwater actief/versneld af te voeren.</p>	
--	--	--	--